

R

ra drap. ~ *phủ giường* drap [de lit] ; ~ *trắng* drap blanc ; *thay* ~ changer les draps.

ra dô ☺ radio. *nghe* ~ écouter à la radio.¹

ra dô trắng-dít-to radio transistor.

ra-đa radar. ~ *định vị mục tiêu* radar de localisation du but ; ~ *đơn xung* radar monopulsé ; ~ *thiên văn* radar astronomique ; ~ *phòng vệ không gian* radar de défense spatiale ; *ăng ten* ~ antenne radar ; *đài* ~ station radar ; *màn hình* ~ écran radar ; *tên lửa chống* ~ missile antiradar ; *trung tâm* ~ centre de radar.²

ra-đi₁ (CHIMIE) radium. *kim* ~ aiguille de radium.

ra-đi₂ (BOTANIQUE) radis.

ra-đi-an radian.

ra-đi-can radical. ~ *không nilradical*.

ra-đi-ô radio. *nghe* ~ écouter à la radio.³

ra-đi-ô cát-xét radiocassette.

ra-đi-um ⇨ **ra-đi**₁.

ra-gò-lăng ⇨ **rắc-lăng**.

ra-gu ragoût. ~ *thịt bê* ragoût de veau ; ~ *thịt cừu non* blanquette d'agneau ; *thịt nấu* ~ viande en ragoût.

ra-két raquette.

ra-lãng-ti ralenti. *chỉnh* ~ régler le ralenti.

ra-ma-đan Ramadan. *tháng lễ* ~ mois du Ramadan.

ra phan rafale. *bắn* ~ tirer en rafale.

ram rame. ~ *giấy* rame de papier ; ~ *cuối cùng vừa chạy qua* La dernière rame vient de passer.

ram bông jambon.

ran râle. ~ *ngáy* râle ronflant ; ~ *ướt* râle humide.

ráp raffle. *đi bố* ~ faire une raffle.

ráp bo 📖 rapport.

ráp pen ☺ rappel. *lãnh* ~ toucher un rappel.

ray rail. *pa lăng điện một* ~ palan électrique monorail.⁴

ray-ông rayon. *Bánh xe đạp càng ít ~ chạy càng nhẹ* Les roues de bicyclettes avec peu de rayons sont plus aérodynamiques.

rác ⇨ **giác**.

rác-co raccord. ~ *ống nước* raccord de tuyaux ; *sai* ~ faux raccord.

rác-lăng raglan. *áo dài* ~ ao dai raglan.

răng-đê-vu ☺ rendez-vous.

rày ⇨ **ray**.

reo ☺ grève. *làm* ~ faire la grève.

reo-dờ-fanh ☞ grève de la faim.

rét-so ⇨ **lò xo**.

rê ré. ~ *thứ* ré mineur.

rê gát régate. *thất* ~ porter une régate.

rê guy la tơ (MÉCANIQUE) régulateur.

rê gát ⇨ **rê gát**.

rê sô réchaud.

rê-vây-dông ☺ réveillon.

rê-vây-ông ☺ ⇨ **rê-vây-dông**.⁵

rêp crêpe.

rêp ❶ ☺ Maghrébin. ❷ ☺ Arabe.

rét ⇨ **dét**.

ri-di-cun-tua ☞ riziculteur.

ri đô rideau. *treo* ~ *cho các cửa sổ* poser des rideaux aux fenêtres ; *Tấm* ~ *che nắng cho ta* Le rideau nous garantit du soleil.⁶

ri-me ☞ primaire. *bằng* ~ certificat d'études primaires.

ri-ô-lít riolite.⁷

ri vê rivet. *máy tán đinh* ~ *cơ khí* riveteuse mécanique ; *máy tán đinh* ~ *khí nén* {machine à river / riveuse / riveteuse} pneumatique.

rich ☞ riche. ~ *bố cu* très riche.⁸

riên riel. *đồng* ~ *cam-pu-chia* riel cambodgien.

rin ring. *lên* ~ monter sur le ring.

rinh₁ ring. *võ sĩ trên* ~ *đài* boxeur sur le ring.⁹

rinh₂ ⇨ **rinh tê**.¹⁰

rinh tê ☞ **đinh tê**.¹¹

ríp ⇨ **juýp**.

ríp pê grippé. *pít tông bị* ~ piston grippé.

ro sa rosaire. *tháng* ~ mois du rosaire.

rom ⇨ **rum**.¹²

rom-ba ⇨ **rum ba**.

ron joint. ~ *cao su* joint en caoutchouc.

rôn ronde. *đi* ~ faire la ronde ; *tuần* ~ faire la ronde.

roong ⇨ **ron**.

rô₁ (JEUX) carreau. *già* ~ roi de carreau.¹³

rô₂ rho.

rô-bi-nê robinet. *nước* ~ eau du robinet.¹⁴

rô bô robot. ~ *hai chân* robot [marcheur] bipède ; ~ *thế hệ thứ ba* robot de troisième génération.

rô-bô-tích robotique.

rô doa arrosoir. *cầm cái* ~ tenir un arrosoir.¹⁵

rô-đa ⇨ **rốt đa**.

rô-đê ☺ broder. *áo bà ba thêu* ~ veste malaise brodée.¹⁶

rô-đi rhodium.

rô-đô-lít (MINÉRALOGIE) rhodolite.

rô hu rohu.

rô-man roman. *ngôn ngữ* ~ langue romane ; *phong cách* ~ style roman.

rô-man-tíc ☺ ⇨ **rô-măng-tích**.

rô-man-tích ☺ ⇨ **rô-măng-tích**.¹⁷

rô-manh romain. *chữ* ~ caractère romain.

rô măng₁ roman. *kiến trúc* ~ architecture romane.

rô măng₂ (MUSIQUE) romance. ~ *không lời* romance sans parole.

rô-măng₃ ☺ ⇨ **rô-măng-tích**.

rô-măng-tích ☺ romantique. ~ *không chịu nổi* on ne peut plus romantique.

rô-nê-ô ronéo. *cua in* ~ cours ronéotypé.¹⁸

rô-ta-ti (IMPRIMERIE) rotative.

rô-ti rôti. *gà* ~ poulet rôti.

rô-to rotor.

rô-tuyn (MÉCANIQUE) rotule.

rô-ram 📖 programme.¹⁹

rôc rock. *ca sĩ nhạc* ~ chanteur [de] rock ; *nghe nhạc* ~ écouter du rock ; *nhóm nhạc* ~ groupe [de] rock.

rôc cơ pho roquefort.

rôc-keng-xe rocking chair. *ghế* ~ *bằng gỗ* rocking chair en bois.²⁰

rôc-két rocket / roquette. *bắn một quả* ~ tirer une roquette ; *súng bắn* ~ *chống tăng* lance-roquettes antichar.²¹

rôc-két ⇨ **rôc-két**.

rôm ⇨ **rum**.²²

rôm-bê Rompez [les rangs] !²³

rôn 📖 (THÉÂTRE) rôle. *sắp* ~ attribuer des rôles.

rôn le 📖 jaune clair.

rông (IMPRIMERIE) ronde. *đi* ~ faire la ronde ; *viết bằng chữ* ~ écrire en ronde.²⁴

rông-danh rondin.

rông-den rondelle.

rông-dền ⇨ **rông-den**.

rông-đô rondo.

rốp robe. *mặc* ~ *đen* porter une robe noire.

rốt-đa rodage. *xe hơi chạy* ~ voiture en rodage.²⁵

rơ ⇨ **giơ**.

rơ-danh-gốt redingote.

rơ le relais. ~ *cơ khí* relais mécanique ; ~ *điện* relais électrique ; ~ *điện từ* relais électromagnétique ; ~ *điện từ* relais électronique ; ~ *điều khiển* relais de commande ; ~ *gia tốc* relais d'accélération ; ~ *khởi động* relais de démarrage ; ~ *nhiệt* relais thermique ; ~ *quá áp* relais de surtension ; ~ *quá dòng* relais de surintensité ; ~ *quá tải* relais de surcharge ; ~ *quang điện* photorelais ; ~ *thủy lực* relais hydraulique ; *đặc tuyến* ~ caractéristique de relais.

— **thời gian ở hệ thống thấp sáng** minuterie.

rơ lơ vê 📖 relever.

rơ-moóc remorque.

rơ-mông-toa 📖 remontoir.

rơ-tua ☺ retour.

rơ-tua đờ Phò-răng-xơ retour de France.²⁶

rơ ve revers. ~ *tréo* revers croisé.

rờ-com-măng-đê 📖 recommandé.

rờ ga regard.

rờ le ⇨ **rơ le**.

rờ moóc ⇨ **rờ moóc**.

rờ moọc ⇨ **rờ moóc**.²⁷

rờ-sạc recharge.

rờ séc ⇨ **rờ sọc**.

rờ-sét 📖 recette.

rờ sọc 📖 recherche. *lính* ~ agent de recherche.

rờ sệt 📖 ⇨ **rờ sọc**.²⁸

rờ-tua ☺ ⇨ **rờ tua**.

rờ tút ☺ retouche. ~ *một bức ảnh* faire des retouches à une photo.

rờ-ve ⇨ rờ ve.

rờt-xo 📖 ressort.

ru băng ruban. *cơ cấu trái* ~ dérouleur de ruban ; *Phải thay ~ mực của cái máy đánh chữ* Il faut changer le ruban [encreur] de la machine à écrire.

ru-bi rubis.

ru-ơ 📖 (MÉCANIQUE) roue.

ru pi roupie. *đồng* ~ *Ấn Độ* roupie indienne.

ru lét roulette. ~ *Nga* roulette russe ; *bàn* ~ table de roulette.

ru lét ☺ ⇨ **ru lét**.

ru lip roue libre. *thay* ~ changer la roue libre.²⁹

ru lô rouleau. *xe* ~ rouleau compresseur.³⁰

ru lốt roulotte.

ru tín (AUTO) routine.

rua ₁ ☺ bonjour. ~ *một cái* serrer la main [pour dire bonjour].³¹

rua ₂ jours.³²

rum rhum. *một ngụm* ~ une gorgée de rhum.³³

rum ba rumba. *nhảy* ~ danser la rumba.³⁴

ruy băng ⇨ **ru-băng**.

ruy bờ rích 📖 (JOURNALISME) rubrique.³⁵

rưon round. *chịu được vài* ~ résister durant quelques rounds.

Notes

- ¹ Trong cửa thì chính giữa là phòng tiếp khách, một bên là phòng đọc sách có bàn viết có tủ sách, còn một bên có ghế xích đu có đi-văng, có máy may, có ra-dô. **Hồ Biểu Chánh (2005c:311)**
- ² Đại úy William Wheeler, đồn phó đồn ra-đa Star trên núi có thói quen đến trà thất của ngôi chùa gần đó, vào mỗi sáng khi tiếng mõ công phu vừa dứt. **Nguyễn Hiệp (2008:49)**
- ³ Mỹ Liên vận to ra-đi-ô. **Trần Việt (2000:89)**
- ⁴ Những chiếc tà vẹt tám tắc, những thanh ray cổ lỗ nhất thế giới. **Tô Hoài (2000:86)**
- ⁵ Chúng nó còn định vào nhà thờ tinh, xem hành lễ vào lúc rề-vây-ông. **Ngô Văn Phú (2004b:201)**
- ⁶ Tắm ri đô cửa sổ bỗng bay phấp phới. **Nguyễn Đình Lễ (2006:45)**
- ⁷ Khè (sic) đập vỡ lớp nhũ (sic), Colani tìm thấy hai cái nạo đá, ba chiếc riu đá, một chiếc chày đá, và hai mảnh cuội ri-ô-lít mà con mắt ít nhiều nghề nghiệp của một nhà khảo cổ có thể đến sững sờ vì cảm động: hai mảnh cuội mang rõ vết seọ gia công dở dang của một. **Nguyễn Ngọc (2008:148)**
- ⁸ Những tay rích mới có dầm canh đã bị lột trần. **Vũ Trọng Phụng (2006c :90)**
- ⁹ Cái sống và cái chết vẫn vòn nhau trên “rinh” (võ đài) cuộc đời anh ta. **Trần Việt (2000:89)**
- ¹⁰ Tôi rinh, nhưng không có một chút mặc cảm, là vì tôi quan niệm rằng Hà Nội là đất nước mình, mình có quyền ở đó, còn vấn đề hèn hay không, đó là tùy ở nhân cách của từng người. **Vũ Bằng (2008:215)**
- ¹¹ Thế rồi tôi *rinh tê*. **Vũ Bằng (2008:215)**
- ¹² Chai rom của ông Ca đã được đặt lên bàn. **Tô Hoài (2000:124)**
- ¹³ “Con cơ này, con rô này, và đây con chuồn...” **Bảo Ninh (1991:11)**
- ¹⁴ Khi nước đã sôi, Đông và Phương đổ vào chiếc thùng có “rô-bi-nê” khiêng ra trận địa. Dương Thị Xuân Quý (2007:242)
- ¹⁵ Người chủ Pháp rất nghiêm, ông ta dạy ti mi từ cách chọn và đặt hạt giống xuống đất, nâng niu như đặt đứa trẻ sơ sinh vào nôi, chăm chút như với mẹ cha, bởi đất là mẹ cha ta, cách tưới ngày thứ nhất, ngày thứ hai, thứ ba, lượng nước và cách cầm cái rô doa. **Nguyễn Ngọc (2008:75)**
- ¹⁶ Nhiều con mụ đàn bà mặc áo lụa trắng rô đê, che dù đầm, núng na núng nính rên bước đi lên chợ, mắt cứ ngó xuống chân dép xăng-đan, sợ bùn đất vấy gấu quần Đoàn Giỏi (2007:23)
- ¹⁷ Phượng bĩu môi: Đúng là “Rô-man-tích”, mấy tuổi rồi mà còn chơi trò này? **Huệ Ninh (2008:35)**
- ¹⁸ Nhung bọn lạ mặt đã tìm được chiếc máy in rô-nê-ô và những tờ giấy than chưa dùng. **Hoàng Phú Ngọc Tường (2007:52)**
- ¹⁹ Đi xem hát ở đây khó khăn quá: phải mua vé từ mấy ngày trước, đến khi vô cửa phải “lì xì” cho bọn mở cửa, vỡ một tờ chương trình cũng phải “nhắm xà” cho đứa nhỏ phát rô-ram, khi đến chỗ gọi áo choàng áo lạnh, khi gọi vào như khi lấy ra đều phải có chút tiền mua lòng, và khi đến chỗ ngồi, cái ghế tro tro đó thể mà khi khách bước vào, có tên bé choắt, nó xô cửa nó kéo ghế rồi nó cũng chìa tay, không cho không được, phải cho em chút này cho em khen qua là khách ăn chơi biết xài tiền. **Vương Hồng Sển (2007:170-171)**
- ²⁰ Lúc thư dân, kênh xuống mặt chiếu trái đất, mát bằng mấy xích đu rốc-keng-xe. **Tô Hoài (2000:170)**
- ²¹ Chiếc trục thẳng hình con cá lẹp, như con điều hâu sắt vừa quay cánh vừa sà thấp xuống, chưa kịp

phóng rốc kết thì bùng lên thành một đám cháy. **Nguyễn Quang Sáng (1999:140)**

²² Có lẽ gần chai rôm. **Nguyễn Tuân (2006t:288)**

²³ Tôi đọc hết “TÂM SỰ CỦA NƯỚC ĐỘC” thì kèn đồng trên lô-cốt đồn cũng nổi một hồi rôm-bê. **Nguyễn Tuân (2006c:286)**

²⁴ Ban đêm, khi ông Hương Quân đi rông (ronde) về, treo sung lên vách thì tiếng cộp “cà-um” rền trời. **Son Nam (2003:103)**

²⁵ Gã giang hồ thành danh từ nghề cò bạc đã tính những nước rất kỹ, y biết cái guồng máy cò bạc do y dày công tạo dựng đã qua giai đoạn “rốt đũa”, giờ là lúc ngon trớn, nếu y được ra trại thì tổn kém bao nhiêu cũng chả mấy chốc mà gỡ lại “vốn”. **Đình Anh Tuấn (2006:294)**

²⁶ Một tòa soạn gồm toàn những người nếu không “ro tua đồ Phò răng xo” thì ít nhất cũng ghiền lỗ đít! **Vũ Bằng (2008:56)**

²⁷ Thấy bà Hai Đò chạy ra cổng xi-nhan cho chiếc xe zép có kéo theo đằng sau chiếc rờ-mọc đang tìm lối vào nhà, tôi liền chạy ra năn nỉ bà đừng chờ đi những vật dụng cuối cùng của nhà tôi nữa, nhưng bà không chịu. **Nguyễn Khoa Đăng (1994:141-142)**

²⁸ Nhóm Rờ-set ở đây đều là người Việt, thường án. **Phạm Quang Hồng (1999 :44)**

²⁹ Không hiểu tại sao, Nguyễn Tuân cực ghét cò Nhật, mà Nguyễn Tuân bảo là cực mực đồ trên miếng vải trắng và giễu cò Tàu Tướng có cái “ru líp” xe đạp, bánh xe răng cưa. **Tô Hoài (2000:208)**

³⁰ Riêng anh Thuấn, huyện ủy viên được điều sang làm đội trưởng, có một khẩu ru-lô nghe nói bắn không nổ, và lại tôi chưa thấy anh bắn bao giờ. **Nguyễn Ngọc (2008:95)**

³¹ Rồi quan triều (hai vị) đến bắt tay tôi, phải “rua” cả hai tay và nghiêng mình quá xá. **Lý Nhân Phan Thứ Lang (2006:59)**

³² Đây này, đôi bút tất *ba-ghét* trở rua rách tôi đang đi đây là vật còn sót lại của hồi ấy. **Nguyễn Tuân (2006t:226-227)**

³³ Rượu cất bằng mía, rượu “Rum” của Hiệp Hòa màu rượu như trái hồng quân. **Nguyễn Quang Sáng (1999:52)**

³⁴ Anh chỉ quen với các điệu nhảy cổ điển, hết van-xo lại bò lu, hết tăng-gô lại rum-ba. **Mai Ngữ (2005:71)**

³⁵ Truyện thứ nhất của tôi đăng Đông Tây là truyện “Con Ngựa Già” mà ông Phùng Tất Đắc cho đặt dưới một tit *ruy-bờ-ri-ch* là “Bút Mối”. **Vũ Bằng (2008:30)**